

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΘΕΜΑ Α1

- α. Σχολικό βιβλίο, σελίδα 63: “ Η ύπαρξη ... εσωτερική ειρήνη.”
- β. Σχολικό βιβλίο, σελίδα 152: “ Με βάση το άρθρο 11 ... της ακίνητης περιουσίας των ανταλλαξίμων.”
- γ. Σχολικό βιβλίο, σελίδα 53: “Την ίδια περίπου εποχή, το 1925 ... ηλεκτροκίνητα τραμ και λεωφορεία.”

ΘΕΜΑ Α2

- α. Σωστό
- β. Σωστό
- γ. Λάθος
- δ. Λάθος
- ε. Σωστό

ΘΕΜΑ Β1

Σχολικό βιβλίο, σελίδα 20: “ Στη διάρκεια του 18ου αιώνα ... να εκμεταλλευτούν οι Έλληνες.”

ΘΕΜΑ Β2

Σχολικό βιβλίο, σελίδα 97 - 98: “ Το 1918 ιδρύθηκε ... σε Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδος (Κ.Κ.Ε). ”

ΘΕΜΑ Γ1

(σχολικό βιβλίο, σελίδες 156 - 157)

α) Η αγροτική αποκατάσταση στο μεγαλύτερο μέρος της ήταν έργο της ΕΑΠ. Απέβλεπε στη δημιουργία μικρών γεωργικών ιδιοκτησιών. Η εγκατάσταση των προσφύγων έγινε σε εγκαταλελειμμένα χωριά, σε νέους συνοικισμούς προσαρτημένους σε χωριά και σε νέους, αμιγώς προσφυγικούς συνοικισμούς. Σύμφωνα μάλιστα με την πρώτη δευτερογενή πηγή, η εγκατάσταση των προσφύγων επιχειρήθηκε με παραγωγικό τρόπο και συστηματικά παραχωρώντας τους γη και τα απαραίτητα για την καλλιέργειά της. Ο ίδιος ο Διευθυντής της Αγροτικής Αποκαταστάσεως της ΕΑΠ δήλωσε ότι οι πρόσφυγες όπως και οι ντόπιοι ακτήμονες θα αποκαθίσταντο αγροτικά με την παραχώρηση βιώσιμων γεωργικών κλήρων.

Ο παραχωρούμενος κλήρος ποίκιλλε ανάλογα με το μέγεθος της οικογένειας των προσφύγων, την ποιότητα του εδάφους, το είδος της καλλιέργειας και τη δυνατότητα άρδευσης. Συνήθως ο κλήρος δεν αποτελούσε ενιαία έκταση, αλλά τεμάχια αγρών που βρίσκονταν σε διαφορετικές τοποθεσίες. Στην αρχή η διανομή από τις υπηρεσίες εποικισμού ήταν προσωρινή. Θα γινόταν οριστική μετά την κτηματογράφηση από την τοπογραφική υπηρεσία του Υπουργείου Γεωργίας. Εκτός από γη παραχωρούνταν στέγη, εργαλεία, σπόροι, λιπάσματα και ζώα.

Συγκεκριμένα, όπως πληροφορεί και το πρώτο ιστορικό κείμενο, οι πρόσφυγες θα εφοδιάζονταν με σπόρους, ζώα μικρά και μεγάλα, γεωργικά εργαλεία και μεταφορικά μέσα για να μεταφέρουν την παραγωγή τους, όπως κάρα. Επισημαίνεται ότι όλα τα παραπάνω θα χορηγούνταν για όσο καιρό χρειαζόταν μέχρι να αποδώσουν οι καλλιέργειες των προσφύγων, ακόμη και για δύο χρόνια μετά την εγκατάστασή τους.

β) *Για τη στέγαση τηρήθηκε το σύστημα της ανέγερσης των οικιών απευθείας από την ΕΑΠ (εργολαβία) ή της ανέγερσης από τους ίδιους τους πρόσφυγες με τη χορήγηση όλων των οικοδομικών υλικών (αυτεπιστασία). Τα στοιχεία αυτά επιβεβαιώνονται από το δευτερογενές Κείμενο Β', όπου αναφέρεται ότι οι οικίες των προσφύγων θα χτίζονταν είτε από εργολάβους είτε από τους ίδιους τους πρόσφυγες με τη βοήθεια των υπηρεσιών της ΕΑΠ. Ο πρώτος τρόπος (εργολαβία) φαίνεται να αντιμετώπιζε περισσότερα προβλήματα και δεν κατέληγε σε άρτια αποτελέσματα. Ειδικότερα, το έργο των εργολάβων δυσχεραίνει η έλλειψη υλικών, η δυσκολία μεταφοράς τους και η απουσία εργατικού δυναμικού. Την ίδια στιγμή η ΕΑΠ ήταν δυσαρεστημένη από τα αποτελέσματα των εργολάβων, καθώς οι τεχνικοί της παραλάμβαναν κακής ποιότητας κατασκευές λόγω της πίεσης χρόνου και των αναγκών στέγασης των προσφύγων.*

Αντίθετα, με το σύστημα της αυτεπιστασίας οι πρόσφυγες εφοδιάζονταν με υλικά, ξυλεία, εργαλεία, καρφιά, αλλά και χρήματα για να πληρώσουν τους μαραγκούς και τους χτίστες. Οι ίδιοι οι πρόσφυγες μετέφεραν τα υλικά και παρείχαν την εργασία τους, έστω και ανειδίκευτη, υπό την επίβλεψη ενός εργοδηγού που φρόντιζε για την ποιοτική και ποσοτική πρόοδο του προς κατασκευή έργου και παράλληλα διαχειριζόνταν τις προκαταβολές.

Τα κτίσματα ήταν, συνήθως, δύο δωμάτια, μία αποθήκη και ένας σταύλος. Την αξία του παραχωρούμενου κλήρου θα πλήρωναν οι πρόσφυγες με δόσεις. Ο τίτλος που δινόταν στους κληρούχους ήταν τίτλος απλής κατοχής. Θα γινόταν τίτλος πλήρους κυριότητας αργότερα, μετά την αποπληρωμή του χρέους. Μετά τη διάλυση της ΕΑΠ, το 1930, τα χρέη των αγροτών προσφύγων ανέλαβε να εισπράξει η Αγροική Τράπεζα.

ΘΕΜΑ Δ1

(σχολικό βιβλίο, σελίδες 215 - 216)

α) *Το κίνημα του Θερίσου δεν πέτυχε πλήρως τους στόχους του, αλλά έδωσε νέα ισχυρή ώθηση στο Κρητικό Ζήτημα και προκάλεσε θετικές εξελίξεις. Τα στοιχεία αυτά επιβεβαιώνει το άρθρο του Ελευθερίου Βενιζέλου στον Κύρηκα των Χανίων στο οποίο αναφέρεται ότι ο κρητικός λαός έχει δικαίωμα γνώμης για την εθνική του πορεία. Το Κρητικό Ζήτημα αφορά πλέον ολόκληρο το έθνος. Ο λαός της Κρήτης απέκτησε ελευθερίες οι οποίες είναι κατοχυρωμένες σε ένα νέο πολίτευμα που προέκυψε από μια Επανάσταση. Διεθνής Επιτροπή που ήλθε στην Κρήτη το Φεβρουάριο 1906, ανέλαβε να εξετάσει την κατάσταση και τους όρους λειτουργίας του αρμοστειακού καθεστώτος και να υποβάλει σχετική έκθεση. Το δευτερογενές κείμενο Β΄ μας πληροφορεί ότι η Διεθνής Επιτροπή έκρινε απαραίτητη την απομάκρυνση του πρίγκιπα Γεωργίου από την πολιτική σκηνή της Κρήτης καθώς θα δυσχέραινε την τελική ένωση του νησιού με την Ελλάδα. Έπειτα από μακρότατες και επίπονες διαβουλεύσεις με τον Ελ. Βενιζέλο και με την Ελληνική Κυβέρνηση, οι Μεγάλες Δυνάμεις κατέληξαν σε μια νέα ρύθμιση του Κρητικού Ζητήματος. Το οριστικό κείμενο των μεταρρυθμίσεων προέβλεπε την οργάνωση Κρητικής Χωροφυλακής με εντελώς νέο σχήμα, την ίδρυση Κρητικής Πολιτοφυλακής, με Έλληνες αξιωματικούς που προηγουμένως θα παραιτούνταν από τον ελληνικό στρατό, και την ανάκληση των ξένων στρατευμάτων, μετά την αποκατάσταση της εσωτερικής γαλήνης στην Κρήτη. Συμπληρωματικά στοιχεία δίνει ο Αντώνης Κλάψης στη δεύτερη πηγή όπου αναφέρεται στην απόφαση των Δυνάμεων για το Κρητικό Ζήτημα τον Ιούλιο του 1906. Επισημαίνεται για άλλη μια φορά ο ανασχηματισμός της Χωροφυλακής και η ταυτόχρονη δημιουργία Πολιτοφυλακής κάτω από την επίβλεψη απόστρατων αξιωματικών του Ελληνικού στρατού που θα οδηγούσε στην απομάκρυνση των ξένων στρατευμάτων από το νησί.*

β) *Η πολιτική του Βενιζέλου είχε θριαμβεύσει. Αμέσως έπειτα συγκροτήθηκε η Β΄ Συντακτική Συνέλευση, για την εκπόνηση νέου συντάγματος, και η πρώτη πράξη της ήταν η έκδοση ενωτικού ψηφίσματος, μέσα σε ατμόσφαιρα συμφιλίωσης και εθνικής έξαρσης. Το κλίμα ενθουσιασμού στην Κρήτη κατά τη διάρκεια της Β΄ Συντακτικής Συνέλευσης περιγράφει η τρίτη δευτερογενής πηγή. Στις 30 Ιουλίου 1906 εκδόθηκε το ενωτικό ψήφισμα και ένα νέο έργο δημιουργίας ξεκίνησε με την οικονομική βοήθεια των Μεγάλων Δυνάμεων που πρόσφεραν 9.300.000 γαλλικά φράγκα στην Κρήτη και ταυτόχρονα ρύθμισαν και τους τόκους παλαιότερων δανείων. Με νέα απόφασή τους οι Δυνάμεις παραχωρούσαν στο βασιλιά των Ελλήνων Γεώργιο Α΄ το δικαίωμα να διορίζει εκείνος τον Ύπατο Αρμοστή της Κρήτης (14 Αυγούστου 1906). Το γεγονός επιβεβαιώνεται και στο κείμενο Γ΄ τονίζοντας ότι επρόκειτο για ένα πολύ σημαντικό βήμα στη εξέλιξη του Κρητικού Ζητήματος. Το νησί είχε ουσιαστικά καταστεί μια ιδιότυπη ελληνική επαρχία.*

Μετά τις εξελίξεις αυτές, ο Πρίγκιπας Γεώργιος δεν μπορούσε πια να παραμένει στην Αρμοστεία της Κρήτης. Παρά τις επίμονες παρακλήσεις των αντιβενιζελικών φίλων του, εκείνος υπέβαλε την παραίτησή του (12 Σεπτεμβρίου 1906) και αναχώρησε από την

Κρήτη. Ο βασιλιάς της Ελλάδας Γεώργιος Α΄ υπέδειξε ως νέο Υπατο Αρμοστή τον Αλέξανδρο Ζαΐμη. Το Κρητικό Ζήτημα είχε πλέον εισέλθει στη φάση της οριστικής του επίλυσης.

Τα βιβλία που εκδίδονται από τα φροντιστήρια μας είναι πλήρως εναρμονισμένα με το πνεύμα των Πανελληνίων. Μέσα από αυτά, οι μαθητές είχαν ήδη έρθει σε επαφή με ασκήσεις που ήταν ίδιες ή πανομοιότυπες με αυτές των εξετάσεων.

Το Θέμα Β1. → σελίδα 71, ερώτηση 8.

Το Θέμα Β2 → σελίδα 79, ερώτηση 40.

